

Ted' už mě to tu baví

mesto-bohumin.cz, 14. 3. 2020

Umělecká knižní vazba představuje několik desetiletí doménu ostravské výtvarnice Elišky Čabalové. Vysokoškolská pedagožka je známá i v zahraničí a její exponáty z oblasti knihy a knižního designu patří k vyhledávaným. Vychovává rovněž nastupující generaci výtvarníků, knižních designérů a ilustrátorů. Do Ostravy se sice přistěhovala, přesto už se s ní srostla natolik, že ji přijímá.

"Deset let jsem byla z Ostravy nešťastná, přestěhovala jsem se sem kvůli bydlení a partnerovi, pak teprve za práci. První roky jsem denně dojížděla z anonymního panelového sídliště v Porubě, směr Bohumín a zpět, přeplněným a upoceným šichtovním autobusem," líčí. "Ostravané mi splývali jako jedna velká, šedivá a otrávená masa lidí. Po revoluci se pochmurná atmosféra postupně měnila. Ted' už mě to v ní baví a také jsem si zvykla."

Podle Čabalové se město zlepšilo po všech stránkách. "Už to tu tolik nesmrdí, nejsme černí ani ulepení, v tramvajích nesedí naštvaní lidé, město se omladilo, a především jsou v něm zajímaví a svérázní lidé. Všude se najdou, ale v Ostravě je jich poměrně dost. Odborníci i laici, kteří se dovedou pro něco nadchnout a dělají to zadarmo. To mě fascinuje," říká výtvarnice.

Pochvaluje si i zdejší kulturní scénu. "Je tu výborné divadlo a kvalitní festivaly. Ani není nutno někam jezdit, stačí si vybrat třeba z festivalu Leoše Janáčka anebo ze Svatováclavského. Silný je tu výtvarný underground, například festival Kukačka, malé galerie či studentský Saigon. Někteří mladí lidé když přijdou do Ostravy z pěknějšího prostředí, mají leckdy problém. Někteří jsou natolik v šoku, že se neaklimatizují, jiným se to začne líbit a zůstanou. Kdysi mi kamarád říkal, že kdo přežije pár let v Ostravě, tak se zocelí," usmívá se Čabalová.

Poklona sakurám

"Bydlíme v jedné z nejpěknějších částí Ostravy, v Jubilejní kolonii. V době, kdy jsme se do ní nastěhovali, v ní byla sakurová alej, která když rozkvetla, kráčeli jste růžovým tunelem. Květy byly všude kolem vás," popisuje výtvarnice, která loni měla výstavu v Galerii Jáma pod názvem Jubilejní. "Od 90. let ulici fotím, více než patnáct let byla inspirací pro mé grafické práce. Společně s časosběrnými fotografiemi a grafikami jsem se snažila vytvořit v prostoru galerie instalaci, jež měla být vzpomínkou na genius loci místa, které se změnilo. Od roku 2004 postupně sakurovou alej káceli, v roce 2006 v ní už nezbyl jediný strom. Až v roce 2016 či 2017 byla ulice osázena novými bílými třešněmi. Ale ty se nedají srovnat se sakurami. Vůbec se nedivím Japoncům, že si je vybrali jako národní strom." Ráda vzpomíná Eliška Čabalová na Hrabovou, kde dříve bydlela. "Je podivnou a zároveň příjemnou oázou v průmyslové Ostravě. Místa pro mne hodně znamenají," vyznává se.

Vedle Jubilejní kolonie s charakteristickou a hodnotnou architekturou patří k jejím oblíbeným místům v Ostravě například halda v Hrabůvce. "Známým jsem posílala fotografie, aby hádali, kde jsme byli na výletě. Tipovali různá horská plesa, Tatry a podobně. Nesmíte si ale všimnout těch komínků, kudy vystupují páry a plyny z nitra haldy. Jste uprostřed města, přitom však v přírodě, někdy kromě všudypřítomných ostravských zajíců potkáte i srnky," říká Čabalová.

Vášnivá čtenářka

Celý život je vášnivou čtenářkou. "Ráda čtu v posteli. Ulepené a užmoulané knihy z knihovny si ale do postele nevezmu," přiznává Eliška Čabalová. "Manžel má stejnou zálibu, a tak knihy už nemáme kam dávat, přestože beletrii čtu většinou na čtečce, protože je to pohodlné a skladné." Knihy výtvarnice ovšem nejenom čte. "Knížky vážu, dělám i jejich design. Uvnitř i zevně.

Vždycky mě to naplňovalo, protože pěkné knihy do ruky mě těší, mám ráda poctivé řemeslo a vím, že výsledek potěší i ostatní. Na střední škole jsem měla štěstí na dobré učitele – Jindřicha Svobodu, což byl knihař na evropské úrovni. Říkával, že kniha si sama řekne, jaký chce mít kabát. Řídím se tím také. Písmo a typografii mě učil Jiří Šindler," odkazuje výtvarnice na významné osobnosti, se kterými přišla za studií do kontaktu. V současnosti spojuje ve své pedagogické práci knižní tvorbu s animací. "Spousta studentů-ilustrátorů chce animovat. A naopak řada mladých lidí z animovaného filmu občas přeběhne ke mně do ateliéru. V nové akreditaci specializace Knižní design už jsou zahrnuty základy animace, studenti mohou animaci propojit s knižní grafikou, eventuálně se jí naplno věnovat v magisterském oboru v Ateliéru knižního designu a animace. Většina studentů je pracovitá, chtějí se učit, ale ne všichni mají trpělivost a pokoru před řemeslem," poznamenává knihařka.

Profil Eliška Čabalová

Významná ostravská výtvarnice se narodila v roce 1955 ve Vsetíně. Absolventka brněnské Školy uměleckých řemesel a Univerzity Palackého v Olomouci. Vedle vazeb knižních bibliofilii a autorských knih se věnovala také textilu, působí v oblasti volné a užité grafiky, kaligrafie a obalového designu. Vedle své vlastní umělecké tvorby se rovněž intenzivně věnuje pedagogické činnosti. Působila na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci, na několika uměleckých školách, na Fakultě výtvarného umění VUT v Brně a dlouhodobá spolupráce ji spojuje především s Fakultou umění Ostravské univerzity, kde působí od roku 1993. V současnosti vede Ateliér knižního designu. Samostatně vystavuje od roku 1982. Je nositelkou řady prestižních cen, k nimž náleží například ocenění mezi 25 vítězi mezinárodní soutěže umělecké knižní vazby – Designer Bookbinders International Bookbinding Competition v Oxfordu v roce 2013.

Foto: Práce i s knihami Ostravská výtvarnice Eliška Čabalová mimo jiné váže knihy a dělá jejich design. Také pedagogicky působí na Fakultě umění Ostravské univerzity. Foto: Alexandr Satinský, MAFRA

Velikost: 890 x 582 bodů - 113 kB

Pro detail článku/fotky klikněte na danou zmenšeninu fotografie.

Zdroj: <https://www.mesto-bohumin.cz/cz/zpravodajstvi/novinove-clanky/42036-ted-uz-me-to-tu-bavi.html>